

UNA ESCOLA OBERTA A LA DIVERSITAT: EL COL·LEGI PÚBLIC MARE DE DÉU DE LA ROCA

Montserrat Armengol Aragonés, José Luis Lázaro Cantabrana, Núria Miquel Boronat, Sara Puñet Ferré
Alumnes de 2n. d'Educació Especial. Ensenyament de Mestres. Curs 94/95

Al cor del Baix Camp es troba el col·legi Públic *Mare de Déu de la Roca*; és una escola comarcal que depèn del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Està situat a la vila de Mont-roig del Camp, als afores del poble. El nombre d'alumnes matriculats oscil·la cada any al voltant dels 400, amb una plantilla de 21 professors amb destinació al centre, una logopeda i els membres de l'EAP.

Un 10% dels seus alumnes pertanyen a altres ètnies, dels quals la meitat són marroquins, la majoria de Nador.

La mestra d'educació especial, Montserrat Sans, i el director del centre, Joan Medico, ens expliquen la seva experiència a l'escola amb aquests alumnes.

El curs 91/92 va ser el primer any en què es van matricular marroquins al centre. En un principi tots pertanyien a la mateixa família i el pare, (que és l'únic que tracta amb l'escola), només va matricular els fills barons. Posteriorment els mestres van adonar-se que també tenia filles en edat escolar, i li van fer entendre que aquí les seves filles també havien d'anar a l'escola. Aquesta primera família manifestava voluntat d'integrar-se i es van adaptar força bé a les normes de l'escola: anaven a les reunions de pares, els nens portaven el material necessari...

El curs següent va augmentar el nombre d'alumnes marroquins, i per això els mestres van plantejar-se la necessitat d'una intervenció educativa especial per a aquests alumnes. El primer problema amb el qual es van trobar va ser el de la llengua, perquè els nens només parlaven francès o àrab.

Alguns mestres van oferir-se voluntaris per, en les hores que lliuraven, fer reforç de llengua a aquests nens. Van elaborar el material adient seguint el sistema que s'utilitzava a l'aula d'educació especial. Tot i així, no s'aconseguien els resultats esperats. Aleshores es va demanar ajuda al SEDEC, que és qui va proporcionar material i fitxes que ja havien donat bons resultats a altres escoles; aquest material va ser dissenyat en funció de les dificultats dels alumnes.

Durant un any es va ser un seminari per als mestres de les escoles de la zona que tenien matriculats alumnes marroquins on s'intercanviaven material, experiències...

De moment el problema estava mínimament resolt, però es va tornar a complicar amb l'arribada de nous alumnes marroquins. Van haver de tornar a començar amb

el mateix sistema que al principi, és a dir, els mestres que lliuraven es van oferir com a voluntaris per fer hores de suport lingüístic a aquests nens.

Els mestres que es van voler preocupar i estaven realment interessats van trobar suport per part dels altres companys. És a dir, de bona voluntat ja n'hi havia.

Tot i això, les dificultats d'aquests nens no es veien superades. Calia una ajuda més professional, d'algú que estigués més familiaritzat amb el tracte amb aquests nens, sobretot en l'aspecte lingüístic.

A partir del curs 93/94 es va comptar amb l'ajuda d'una mestra itinerant d'educació compensatòria. Ella va ser la qui va començar a coordinar tot aquest tema dels marroquins. Per exemple: assessorava els mestres, comprava el material necessari gràcies a unes beques especials de què gaudien aquests nens...

Arribats en aquest moment es pot dir que, gràcies a l'ajuda d'aquesta professional i a l'experiència dels mestres de l'escola, la situació d'aquests nens ha millorat notablement.

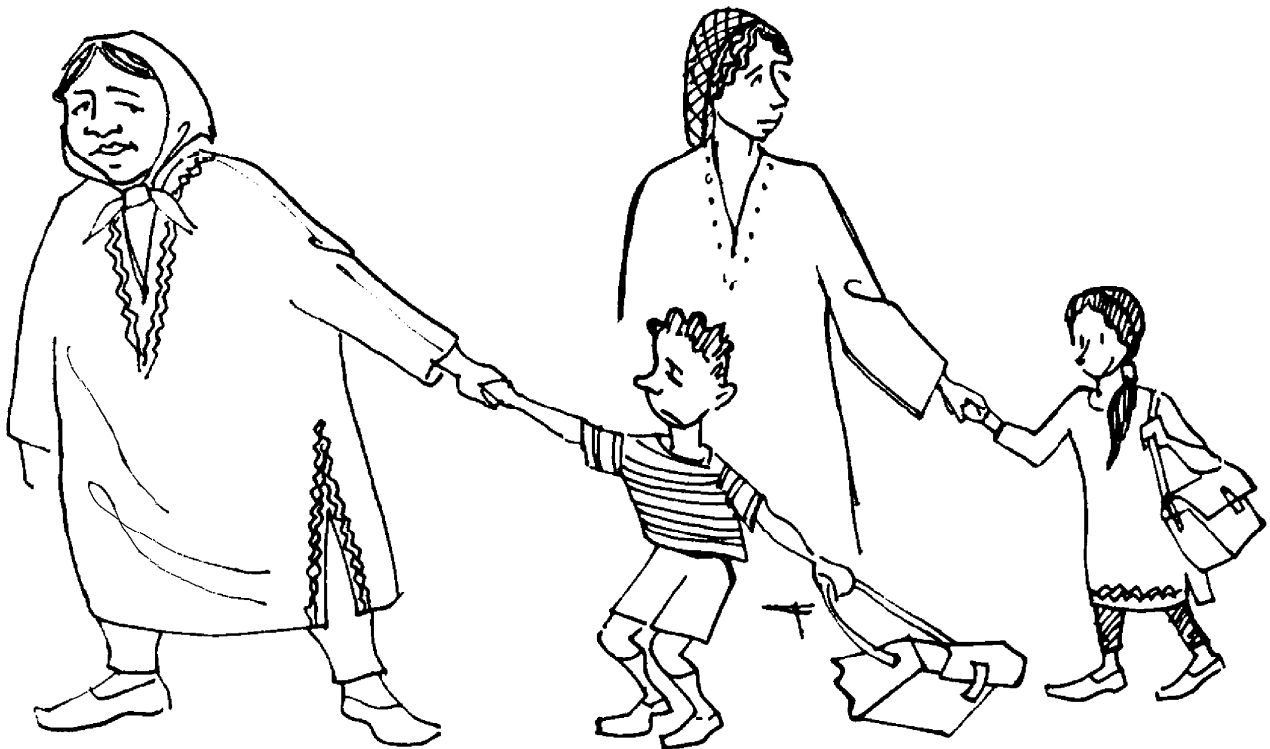
A l'escola es pot dir que aquests nens estan ben integrats. Juguen amb els altres nens, fan partits de futbol, celebren aniversaris, es disfressen junts per Carnaval... però encara, i sobretot amb les nenes (segurament a causa de la discriminació a què són sotmeses per la seva cultura), hi ha la tendència d'agrupar-se entre ells.

A l'escola es respecten els trets bàsics de la seva cultura, com ara el menjar. Els nens que es queden a dinar a l'escola no estan obligats a menjar porc; no se'ls fa un menú diferent ni especial, però se'ls respecta si no en volen menjar. Així mateix, quan algun nen durant el Ramadà no vol menjar, se li respecta aquesta opció.

Com a curiositat explicarem un parell d'anècdotes:

En la cultura àrab manen els homes sense que la dona ni les filles tinguin dret a dir res. Per això els nens barons fan el que volen a casa seva quan hi ha sa mare. Aquest poder un nen marroquí el va traspasar a l'aula on hi havia una mestra. En un principi no feia cas de res del que li deia la mestra, perquè la considerava inferior a ell pel sol fet de ser una dona. La mestra havia de recórrer a l'ajut d'un mestre baró, fins que el nen va entendre que la mestra era qui dictava les normes i a qui s'havia de respectar i fer cas.

Una altra manifestació de la seva cultura és el fet que

les dones i nenes es pinten les mans durant el Ramadà. Això provoca rebuig per part dels altres alumnes, però amb l'ajut i l'explicació del mestre van entendre que el fet de pintar-se les mans era un tret cultural propi que, com d'altres que nosaltres tenim, s'ha de respectar. Avui en dia els nens ja no donen cap importància a aquest esdeveniment.

Ara bé, fora de l'escola la situació esdevé diferent. Hi ha gent que encara els veu com a "moros" sense que això sigui cap font de conflicte. De vegades una mirada, un gest o la ignorància són suficients per a demostrar el que una persona realment sent. Entre els mateixos nens aquesta marginació no es dona, i esperem que això continuï de la mateixa manera que aquesta generació, que s'està formant en la diversitat, esdevingui la responsable de guiar el vehicle de la societat.

Una vegada més, amb l'experiència que hem conegut a l'escola de Mont-roig, se'ns afirma allò que tantes i tantes vegades es diu: "la diferència enriqueix" (fixem-nos amb l'exemple de la nena que es pinta les mans durant el Ramadà). A més, també es posa de manifest que la integració és possible i a la vegada positiva. Si volem una

societat no xenòfoba, no racista, no discriminadora i per contra, tolerant, politípica, respectuosa, solidària... no hi ha dubte que els fonaments d'aquesta societat s'han d'edificar des de l'escola. No podem concebre una societat tal i com la voldríem si a l'escola no es transmeten els valors adients per aconseguir-ho. No es tracta de canviar paraules, com per exemple "ètnia" en lloc de "raça" utilitzant-la amb el mateix significat, sinó que s'han de canviar les actituds.

La relació actual (curs 94/95) d'alumnes marroquins per cursos és:

	Nens	Nenes
P5	1	0
1r.	2	0
2n.	0	2
3r.	0	2
4r.	0	2
5è.	0	1
6è.	1	3
7è.	2	1
8è.	0	0
Total	6	11